

Ольга Ренн

РОБОТА З АВТОРОМ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПРАКТИЧНОГО ДОСВІДУ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Розглядається концепція навчальної дисципліни «Робота з автором», її значення для підготовки майбутніх редакторів і видавців. Особливу увагу звернено на тематичне наповнення дисципліни та застосування методики кейсів.

Ключові слова: редактор, видавець, автор, видавнича справа, редакційно-видавничий процес.

Olha Renn

WORKING WITH THE AUTHOR: IMPLEMENTATION OF PRACTICAL EXPERIENCE INTO THE EDUCATIONAL PROCESS

The article deals with the concept of the academic discipline «Work with the author» and its role for students, who study editing and publishing. Particular attention is paid to the thematic content of the discipline and the application of case studies.

Keywords: editor, publisher, author, editing, editorial-publishing process.

Робота видавця і редактора із авторами — один із ключових аспектів у видавничій діяльності. Без сумніву, для видавців найважливішим питанням було, є і буде питання «що видавати?» й поряд із пошуком вдалих видавничих ідей постає вагома складова — взаємодія із численними авторами.

Природно, різноманітні аспекти взаємодії автора і редактора-видавця висвітлюються у багатьох навчальних дисциплінах, які викладаються на кафедрі медіакомунікацій Української академії друкарства, можна сказати, що це наскрізна пунктирна лінія концепції підготовки майбутніх фахівців. Цілком закономірно — й відповідно до потреб сучасної видавничої практики — у навчальному плані з'явилася дисципліна «Авторсько-видавничі відносини», яка нині існує під назвою «Робота з автором». Концепція дисципліни передбачає комплексне, усебічне висвітлення організаційних, психологічних, правових та етичних аспектів взаємодії видавця з авторами, розгляд питань творчої спільної роботи та особливості промоції автора. Треба зазначити, що названі аспекти — тісно взаємопов'язані. Відповідно до цього й формуються основні тематичні блоки дисципліни «(Організація роботи з автором у сучасному видавництві», «Основи авторського права», «Купівля і продаж прав», «Літературний агент в Україні і світі», «Особливості творчої взаємодії редактора і автора», «PR автора»), а логіка викладу — накладається на редакційно-видавничий процес. Безперечно, основою дисципліни є засади роботи сучасних авторів і видавців [1, 6], однак важливо залучати і історичний досвід, який у багатьох аспектах не втратив актуальності і досі [2, 7].

У межах цієї дисципліни автора трактуємо широко: це і письменник (прозаїк, поет), але і перекладач (автор перекладу), і упорядник збірників, антологій та ін, і художник-дизайнер (автор художнього оформлення). Визначаємо особливості роботи з одним автором та колективом авторів; з українським автором та іноземним, працюємо із поняттям «коло авторів певного видавництва», розуміючи, що це коло є соціальним капіталом й частиною іміджу і репутації видавництва, і водночас видавництво, з яким працює автор є частиною іміджу автора.

Однією з вагомих особливостей дисципліни є те, що робота з кожним новим видавничим проєктом — неповторна і не схожа на попередню, хоча й може мати певні спільні риси. Оця необхідність щоразу розв'язувати нові задачі, пропонувати нові творчі та організаційні рішення наводить на потребу застосування кейсів, що допоможе студентам наблизитися до реальної видавничої практики, легко і швидко вирішувати складні фахові ситуації. Випадки з реальної практики наближають навчальний процес до виробничого. У процесі вивчення дисципліни вивчаємо як успішні кейси, так і невдалі, аналізуємо запропоновану ситуацію, намагаємося знайти оптимальне рішення, декілька варіантів вирішення проблеми. Практична спрямованість, інтерактивний формат, можливість відпрацювати конкретні навички — суттєві переваги методу кейсів. Тісний зв'язок із сучасною видавничою сферою забезпечується і через залучення до викладання практикуючих видавничих працівників, організацію відкритих лекцій, де лекторами стають успішні представники галузі, збір і аналіз кейсів не лише особистого досвіду лекторів, але й з соціальних мереж, спеціалізованих ресурсів, які висвітлюють новини видавничої сфери.

Такий підхід до викладання дисципліни «Робота з автором» демонструє комплексне висвітлення питань взаємин редакторів та видавців із авторами, що є вагомими для ефективного виконання професійних обов'язків майбутніх фахівців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Верба Т. М. Видавничий бізнес зсередини. Від рукопису до бестселлера: покрокове керівництво з підготовки книги до друку, виробництва і просування. Дніпропетровськ : Баланс Бізнес Букс, 2015. 208 с.

2. Видавнича справа та редагування в Україні: постаті та джерела (XIX — перша третина XX ст.) : навчальний посібник /

авт.-упоряд. Надія Зелінська, Н. І. Черниш, Е. І. Огар, Л. О. Івасенко. Львів : Світ, 2003. 611 с.

3. Зелінська Н. В., Огар Е. І., Фінклер Ю. Е., Черниш Н. І. Сучасний редактор: проблеми професійного вишколу // Поліграфія і видавнича справа. 2002. Вип. 39. С. 203–209.

4. Левчук О. Перспективи спеціалізації «літературний агент» на українському видавничому ринку // Медіапростір : зб. наук. статей із соціальних комунікацій. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2019. Вип. 12. С. 41–47.

5. Паливода Ю. В. Робота з автором як складова основних фахових компетенцій редактора // Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник / за ред. В. В. Різуна ; КНУ імені Тараса Шевченка. Т. 31. К., 2000.

6. Теремко В. Видавництво-XXI. Виклики і стратегії : монографія. К. : Академвидав, 2012. (Серія «Монограф»).

7. Черниш Н. І. До проблеми взаємин автора і редактора (зі спадщини письменників кінця XIX — початку XX ст.) // Вісник Книжкової палати. К., 2003. № 8. С. 3–5.